

Ulla Montin <[REDACTED]> aika 02.03.2018 11:29:46

01252/18/4103

Vastaanottaja: helsinki.hao@oikeus.fi,
Kopio:
Aihe: Valitus asemakaavasta 100400 Linnainen

[helsinki.hao\(at\)oikeus.fi](mailto:helsinki.hao(at)oikeus.fi) [helsinki.hao\(at\)oikeus.fi](mailto:helsinki.hao(at)oikeus.fi)

Helsingin hallinto-oikeudelle

Liitteenä valitus, joka koskee Vantaan kaupunginvaltuuston asemakaavan hyväksymistä koskevaa päätöstä 100400 Linnaisten omakotialueen laajennuksesta.

Valitusteksti sisältää hyperlinkkejä aineistoon.

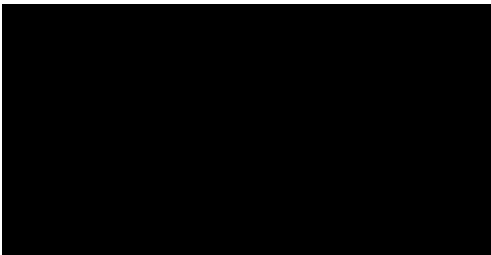
Pyydän henkilökohtaisen tiedon päätöksestä.

Saanko ohjeet miten toimenpiteet esim. puiden kaato voidaan kieltää valitusten käsittelyaikana.

Valitus toimitetaan tänään 2.3.2018 myös paperiversiona liitteineen Hao:lle.

Ystävällisin terveisin

Ulla Montin

HALLINTO-OIKEUTEEN VALITUS 6.docx

HELSINGFORS
05.03.2018
HELSINGFORS
HELSINGFORS

01252/18/4103

VALITUS

Voitte halutessanne käyttää tätä lomaketta
valitusta tehdessänne.

Muutoksenhakuviranomainen, jolle valitus osoitetaan

Henkilötunnus

JUSSI KOPONEN

Valittajan täydellinen nimi

Osoite

Puhelinnumero

Postinumero

Postitoimipaikka

Vantaan Kaava-asia 100400

Päätös, johon olette tyytymätön (päätöksen antaja, antamispaikka ja -päivämäärä)

Vaatimukset (yksilöikää, mitä muutoksia vaaditte)

*VAADINME TOIMEENPANOKEHILTOA ASIAN
KÄSITTELYN AJASSI*

VAADINME KAAVAMUUTOKSEN 100400 Kumoamista

Perustelut (perustelkaa esittämänne vaatimukset)

*ETTEI VANTAA MENE KAATAMAAN
METSAA*

Mahdolliset valitukseen liitettävät uudet selvitykset ja liitteet (selvitysten ja liitteiden nimet)

2/3/2018

Paikka ja aika

Pasila

Allekirjoitus

J. KOPONEN

Nimenselvennys

☐ Jatkuu erillisellä paperilla

HEJONGIN HALL BOLD
23-05-1971
1980

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI

VALITUS

1.3.2018

Helsingin hallinto-oikeudelle

Valitus koskee Vantaan kaupunginvaltuuston asemakaavan / asemakaavamuutoksen / tonttijaon hyväksymistä koskevaa päätöstä 100400 Linnaisten omakotialueen laajennuksesta.

Vantaan kaupunginvaltuusto on 22.1.2018 hyväksynyt 2.10.2017 päivätyn asemakaavaehdotuksen ja asemakaavanmuutosehdotuksen 100400 / tonttijakoehdotuksen, 10 Linnainen / Linnaisten omakotialueen laajennuksen Linnaistenmetsään oikeusvaikutteisena asemakaavana.

Valitus

Esitämme, että Helsingin hallinto-oikeus kumoaa Vantaan kaupunginvaltuuston 22.1.2018 tekemän asemakaavapäätöksen maankäyttö- ja rakennuslain (MRL 9 § ja MRL 54 §) vastaisena. Esitämme myös kaavan kumoamista siltä osin, kun se on luontodirektiivin, luonnonsuojelulain ja vesilain vastainen.

Valituksen perustelut

- 1) Kaavan valmistelun yhteydessä ei ole riittävästi ja koko vaikutusalueen kattavasti selvitetty kaavan mahdollisia merkittäviä vaikutuksia luontoarvoihin.
- 2) Kaava on luonnonsuojelulain vastainen, koska rakentamista on esitetty luontodirektiivin liitteen II lajeihin kuuluvan laho-kaviosammalen esiintymismetsiköihin sekä metsiin, jotka on arvioitu liito-oravan säilymisen kannalta potentiaalisiksi alueiksi.
- 3) Kaava on vesilain vastainen, koska sen yhteydessä vaurioituu luonnontilainen noro.
- 4) Kaava ei riittävästi huomioi asemakaavan sisältövaatimuksia.

Esitämme seuraavassa yksityiskohtaisemmat perustelut kuhunkin asiakohtaan:

1. Vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa – vaikutukset luontoarvoihin

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 1 §:n 1 momentin mukaan maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:ssä tarkoitettuja kaavan vaikutuksia selvitetäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus, aikaisemmin tehdyt selvitykset sekä muut selvitysten tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat. Selvitysten on annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset: 1) ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön; 2) maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon; 3) kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin jne.

Linnaisten metsän luontoarvoihin liittyvistä tärkeimmistä selvityksistä puuttuu lepakkoselvitys. Vantaan ympäristökeskuksen mukaan tähän on syynä resurssivaje. Linnaisten metsän liito-oravista ja niiden metapopulaatioekologiasta ei ole tehty riittäviä selvityksiä. Uhanalaisia sammaleita ei myöskään ole riittävästi selvitetty, etenkin muiden kuin lahokaviosammaleen osalta (Manninen 2017). Lajirikkaan (ympäristökeskukselle ilmoitetut havainnot ja Karpovuo 1985) Linnaisten metsälinnuston selvitys (Lindblom 2017) kertakartoituksella ei ole riittävä selvitys Tringan (Kehvola 15.2. sähköposti) mukaan. Kuvaliite Linnaisten metsän linnut Lindblom ja Kehvola s-viesti <https://1drv.ms/f/s!AvCUe-9fBdUohhfgOReD2Ac7Uo-G>

Uhanalaisen eliöstön pitkäaikaisen säilymisen todennäköisyyttä ja turvaamista ei kaavamateriaalin mukaan ole selvitetty. Se miten kaavan toteutuminen tulee vaikuttamaan alueen luontoon ja minkälainen merkitys maankäytöllä on lajien elinympäristöön, kokoon, riittävään laatuun ja muuhun ekologiaan jää siten epäselväksi. Direktiivilajien kuten liito-oravien ja lepakoiden kohdalla metapopulaatiotutkimus ja selvitysten vaikutusanalyysit avaavat mahdollisuuden tehdä perusteltuja ennusteita maankäytönmuutosten lajikohtaisista ympäristövaikutuksista. Sammalten kuten lahokaviosammaleen (direktiivilaji) säilymiseen vaikuttaa eniten stabiilit paikalliset olosuhteet. Kaavan vaikutusten merkittävyys on sidoksissa kaava-alueen ympäristön herkkyyteen ja kaavassa osoitetussa tai muusta alueiden käytöstä aiheutuvaan muutokseen. Edellytämme, että kaavan kumoamista harkitaan ko. direktiivien arvojen ja tavoitteiden mukaisesti, joita säännöksillä pyritään edistämään.

2. Linnaisten metsä on yksi Vantaan tärkeimmistä lepakkoalueista, minkä on jätetty täysin selvittämättä kaavan valmistelussa.

Kaavan yhteydessä alueella ei ole tehty mitään tarkentavia lepakkoselvityksiä, vaikka lepakoihin liittyvät arvot kuuluvat niihin (MRL 9 §) merkittäviin arvoihin, jotka olisi tullut riittävässä määrin selvittää.

"Vantaan ehdottomasti tärkeimmiksi lepakko "hot spoteiksi" muodostui Hämeenkyliän – Hämevaaran – Linnaisten alue sekä Seutula. Alueilta löytyi useita lepakkolajeja (Siivonen 2002)."

Vantaalla tehtiin 2001 – 2002 lepakkokartoitus (Siivonen 2002), jossa selvitettiin Vantaan tärkeimmät lepakoiden esiintymispaikat. Selvityksen mukaan Linnaisten ja Hämevaaran väliset metsäalueet ovat erittäin Vantaan parhaista viiksisiippa-alueista. Metsät ovat mieluisa viiksisiipoille

ja niitä oli runsaasti Rajatorpantie – Viikatetien ja Aisatie välisellä alueella. Linnaisten – Hämeenkyllän alueelta löytyi myös korvayökköjä ja Linnaisissa pohjanlepakkoja. Todelliset lepakkomäärät ovat todennäköisesti jonkin verran suurempia. Siivosen (2002) mukaan viiksisiipojen esiintymispaikat Vantaalla kannattaisi erityisesti huomioida. Kuvaliite Siivonen 2002 ja taulukot: <https://1drv.ms/f/s!AvCUe-9fBdUohEFHfWVzIXCcxSwC>

Lepakoista on asukashavaintoja, jotka on ilmoitettu ympäristökeskukseen 2017. Selvitystä on pyydetty (Montin) ympäristökeskukselta useasti. Todisteeksi lepakoiden olemassaolosta Luonnonsuojeluliiton Vantaan piiristä tehtiin lyhyt havainnointikäynti kaava-alueelle Linnaistenmetsän länsireunan poluille. Piironen 2017: <https://1drv.ms/f/s!AvCUe-9fBdUohgaSAXHBcxT776EE>

Lepakot ovat liito-oravan tapaan EU:n luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteen IV (a) tiukkaa suojelua vaativa laji. Niiden lisääntymis- ja levähdyspaikat (joita ovat kesä-, kevät- ja syysaikaiset päiväpiilot sekä talvehtimispaikat) ja säännöllisten ruokailupaikkojen hävittäminen tai heikentäminen on kielletty. Lepakkoja koskee luonnonsuojelulain 49§ kiellot. Näiden lisäksi lepakot ovat suojeltuja useiden sopimusten nojalla:

- Bernin yleissopimus, liite II lajit, asetus: elinympäristöjen suojelu.
- Bonnin yleissopimus, liite I lajit, asetus: erittäin uhanalaiset muuttavat lajit, elinympäristön suojelu, muuttoa ja säilymistä vaarantavien tekijöiden vähentäminen.
- EUROBATS, sopimus Euroopan lepakoiden suojelusta joka velvoittaa Suomea suojelemaan entistä paremmin lisäämällä tutkimuksia ja kartoituksia, sekä säästämään lepakoille tärkeitä siirtymä- ja muuttoreittejä. **Maankäytön suunnittelun yhteydessä tärkeiden saalistusalueiden suojelu ja nimeäminen, talvehtimis- ja lisääntymispaikat sekä päiväpiilot tulee kartoittaa ja suojella.**

Lepakoiden erityisenä uhkana (Suomen maaraportti 2014) on metsien hävittäminen ja uusien asutusalueiden rakentaminen, jos suunnittelussa ei huomioida lepakoiden tarpeita, saalistusalueita ja kulkureittejä. Rakentaminen pirstoo lepakkoaluetta monessa suhteessa. Kaikki lepakkojen elinkierron kannalta tärkeät alueet ovat lailla suojattuja.

Terhi Wermudsenin väitöskirjan mukaan isoviiksi-/viiksisiipat saalistivat metsien hämyisissä paikoissa ja kartoivat valoa. Niiden ruokailualueita ei siten tule valaista. Metsää ei tulisi myöskään viiksi- ja isoviiksisiipan ruokailualueilla harventaa liian valoisaksi. Viiksisiipat ovat sidoksissa vanhoihin metsiin. Ne käyttävät kolopuita, kaarnakoloja ja tikankoloja piilopaikkoinaan. Korvayökkö saalisti pääasiassa puustoisilla alueilla ja ripsisiippa, jota on vaikea havaita, metsänreunoissa

Siivosen mukaan (2002) uhkana on myös häirintä horros- ja piilopaikoissa sekä ruokailualueiden tuhoutuminen. Lepakot karttavat aukeita. Erilaiset kujanteet, rantametsät, pensas- ja puustorivit ovat lepakoille tärkeitä, jotka lepakko muistaa suunnistaen niiden mukaan ruokailualueelleen ja piilopaikkaansa. Lepakoilla on myös useita piilopaikkoja ja puuston poistaminen voi eristää lepakot piilopaikoistaan. Lepakot ovat pitkäikäisiä.

Koska kaava-alue on sijoitettu yhdelle Vantaan tärkeimmistä lepakkoalueista, lepakkoselvitys on tehtävä suositusten mukaan. Esim. Suomen lepakotieteellisen yhdistys ry:n suositus lepakkokartoituksista luontokartoittajille, tilaajille ja viranomaisille (SLTY):

<https://drive.google.com/file/d/1xHsaGs8Y2HUXGugXYgXrSOAE01AzAC3S/view>

Esitämme kaavan kumoamista selvityksen puuttumiseen (MRL 9§) vedoten. Lepakkoselvitys on tehtävä, ennen kuin kaava-alueella poistetaan puustoa, muutoin kaava on lain vastainen. Kaava vaarantaa paikkauskollisten ja pitkäikäisten lepakkojen totutut saalistusalueet, maamerkit ja väylät mahdollisesti lisääntymis- ja levähdyspaikoille (joita ovat kesä-, kevät- ja syysaikaiset päiväpiilot sekä talvehtimispaikat). Linnaisten metsäalueen tunnettujen luontoarvojen heikko huomiointi ei noudata asemakaavan sisältövaatimuksia. Kaavan sisältövaatimukset (MRL 54 §) edellyttävät selkeästi, että luonnonympäristöä tulee vaalia, eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Muunlaiset kaavaratkaisut ovat lainvastaisia.

3. Lahokaviosammalen riittämätön huomiointi

Äärimmäisen uhanalainen (CR) lahokaviosammal (*Buxbaumia viridis*) on EU:n luontodirektiivin liitteen II erityisesti suojeltava laji. Pääosa Linnaistenmetsän METSO I ja II -kriteerien (Savola 2016) mukaisista lehdoista, korvista, lehtomaisista ja tuoreista kankaista soveltuu hyvin tai vähintään kohtalaisesti lajille. Kaavaselostuksessa on jätetty mainitsematta ja huomioimatta kartoituksessa määritellyt lahokaviosammal-habitaattien ydinaluerajaukset. Sen sijaan tämän ydinalueen päälle on suunniteltu tiivis tonttialue, tiestöä ja uutta infraa. Kuvalinkki tilanteesta: <https://1drv.ms/f/s!AvCUe-9fBdUohRLvwQzGhLKLITnb>

Uudenmaan ELY-keskus ei näytä antaneen lausuntoa, jonka perustuisi alkuperäiseen selvityksineen ja siihen liittyviin asiantuntija-arvioihin ja suosituksiin. Lausunto on siten ristiriidassa luontodirektiivin ja luonnonsuojelulain tavoitteiden kanssa.

Kaava-alueelta on selvityksessä havaittu kaksi esiintymää lahokaviosammalta. Toinen esiintymistä on alle puolen puun mitan (15 m) päässä uuden tontin rajasta ja toiseen etäisyys on noin 40 m. Puuston avohakkuun ja rakentamisen aiheuttama vaikutus pienilmastoon ulottunee kumpaankin esiintymispaikkaan. Lisäksi uusi tontinraja synnyttäneen vääjäämättä uuden metsänlaitaa seuraavan polun, joka saattaa heikentää esiintymien säilymismahdollisuuksia.

Asemaakaavoituksen sisältövaatimukset (MRL 54 §) määräävät, että asemakaava on laadittava siten, että luontoympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Ekologisesti lahokaviosammaleen esiintymisalueet ja habitaatit, kuten pitkälle lahonnut kostea puuaines, kosteat stabiilit ympäristöt kuten purojen, lähteiden, soistumaympäristöt, ovat yleensä muutenkin luonnonsuojelullisesti erittäin arvokkaita. Savolan (2016) selvitysten (muistio Linnaisten metsäalueen länsiosan luontoarvoista 23.11.2016 ja kääpäselvitys 2016) mukaan kaava-alueelta ja sen läheisyydestä löytyy useita luonnonsuojelullisesti arvokkaiden havu- ja lehtimetsien indikaattorilajeja sekä METSO I ja II kriteerit täyttäviä metsäalueita.

Ympäristökeskuksen luontokatsauksessa näkyvät erilliset luo-alueet (s. 5) eivät selvästikään turvaa luontoarvoja. Luontokatsauksessa kerrotaan, että varsinkin täydennysrakentamisen itäpuolelle jäävän korpimetsän reunaosan pienilmaston kuivuminen heikentää reunametsän luontoarvoja (s. 8). Myös asemakaavan selostuksessa todetaan, että metsän reunan siirtyminen arvokkaan metsän reunaan, heikentää luontoarvoja säilyvän metsän puolella (s. 24). Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ja Vantaan yhdistys ovat muistuttaneet Vantaata ja Vantaan valtuustoa asiasta. https://1drv.ms/f/s!AvCUe-9fBdUohgm3_waBW_8Z7g2l

Tiivis rakentaminen kiinni luontoarvoiltaan merkittävän metsän reunaan ja luo-alueiden väliin, ei ole ekologisesti perusteltua. Vain riittävän laajat, laadukkaat sekä yhtenäiset alueet turvaavat luontoarvojen säilymisen pitkällä aikavälillä. Ekologisessa kirjallisuudessa suojavyöhykkeenä pidetään vähintään puun mittaa. Koska luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää, luontoarvoaluetta pirstova rakentaminen, erityisesti Aisakellokujan ja Aisaparikujan osalta on siten kaavaratkaisuna lainvastainen.

4. Linnaistenmetsän luonnontilaista noroa ei ole huomioitu kaavaselostuksessa eikä luontokatsauksessa

Linnaistenmetsän luonnontilainen noro kulkee kaava-alueen kaakkoisreunan metsäalueella, johon on osoitettu rakentamista (Aisakellonkujan lenkki). Vesilain 2 luvun mukaan, muualla kuin Lapin maakunnassa sijaitsevan noron luonnontilan vaarantaminen on kielletty. Noro on sellainen puroa pienempi vesiuoma, jonka valuma-alue on vähemmän kuin kymmenen neliökilometriä, ja jossa ei jatkuvasti virtaa vettä, eikä kalankulku ole merkittävässä määrin mahdollista. Luonnontilaisilla puroilla ja noroilla on suuri merkitys luonnon monimuotoisuutta ylläpitävänä luontotyyppinä. Kuvaliite noro: <https://1drv.ms/f/s!AvCUe-9fBdUohhMcC4YEO20NWvZr>

Linnaistenmetsän noron kulkusuunta on koillisosan soistumilta kaakkoisreunan läpi, jatkuen saniaispurona lehtoalueen läpi alaspäin suoalueelle ylläpitäen luonnonsuojelualueeksi luokiteltua Gubbmossen-suoekosysteemiä. Uoma on osa valuma-alueen verkostoa, jonka yläosa paikoin ephemeraalisena on vaikeammin havaittava. Ennen näiden pienvesien valuma-alueilla harkittavien maanmuokkaustoimenpiteiden tekemistä, on arvioitava riski sille, että luonnontilainen noro tai lampi tai lähde vaarantuu. Jos em. riski on olemassa, tulee toimenpiteen vaikutukset ja niiden merkittävyys punnita vesilain mukaisessa luvassa. Vantaan kaupunki ei ole hakenut ELY-lausuntoa ja vesilain mukaista lupaa? Esitämme kaavan kumoamista, koska noro täyttää vesilain 11 § suojaaman vesiluontotyyppin kriteerit, joiden luonnontilan vaarantaminen on kiellettyä ja kaava on lain vastainen myös puutteellisen luontotiedon (MRL 9 §) perusteella.

5. Linnaistenmetsä on liito-orava-aluetta

Uhanalainen (NT) liito-orava (*Pteromys volans*) on EU:n luontodirektiivin, liite IV (a) eläinlaji. Liito-orava on mainittu sekä luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteessä II että liitteessä IV(a). Ensiksi mainitun liitteen tavoitteet liittyvät **aluesuojelujärjestelmään, jolla pyritään säilyttämään kyseisten lajien elinympäristöjä.** Jälkimmäinen liite puolestaan kuuluu lajisuojelujärjestelmään,

jolla suojataan kyseisten lajien yksilöitä tai niiden elinkierron kannalta keskeisiä, elinympäristökäsitettä suppeampia lisääntymis- ja levähdyspaikkoja (Ympäristöministeriö 2017).

Lajin suojelua ei ole otettu vakavasti kaavasuunnitelmassa, koska lain tarkoittaman **pitkäaikaisen säilymisen** tavoitteita ei olla huomioitu. Linnaistenmetsän länsiosan tarkat selvitykset puuttuvat? Kaavaselostuksen ja luontokatsauksen maininnat eivät ole liito-oravan populaatiobiologiaan nojautuvia, eivätkä myöskään ekologisesti perusteltuja. Pitkäaikaista seuranta-aineistoa ei ole hyödynnetty tarkoituksenmukaisella tavalla.

Rakentamista on esitetty metsiin, jotka luontoselvityksen perusteella on todettu liito-oravalle tärkeäksi pohjois-eteläsuuntaiseksi yhteydeksi sekä säilymisen ja leviämisen mahdollistavaksi elinympäristöiksi.

Suomella on EU:ssa päävastuu liito-oravan suojelussa, eikä liito-orava ei ole Suomessa suotuisalla tasolla (Hanski 2016). Suotuisan suojelutason saavuttaminen ja ylläpito edellyttävät kannan riittävän tarkkaa seuranta. Kannan kehityksen ollessa laskeva, lajille sopivien elinympäristöjen määrä ei saisi enää vähentyä ja suotuisan suojelutason saavuttaminen edellyttää vakavaa harkintaa maankäytön suhteen ja toimenpiteitä kannan vahvistamisen turvaamiseksi.

Laissa edellytetään pitämään liito-oravakannat suotuisalla suojelun tasolla. Eläinlajin (liito-oravan) suojelutaso on suotuisa, kun laji pystyy pitkällä aikavälillä säilymään elinvoimaisena luontaisessa elinympäristössään (Kallio 2001).

Vantaalla tehtiin katoavan liito-oravakannan suojelusuunnitelma (Luontotutkimus Solonen Oy 2005) koska pääkaupunkiseudulla liito-oravakanta keskittyy länteen ja erityisesti luoteisosiin ja kaupunkirakenne ulottuu liito-orava-alueille. Paikallisesti erilainen rakennustoiminta on pirstonut liito-oravan elinympäristöjä.

Ramboll selvitti 2016 liito-oravien elinympäristöjä Vantaalla. Selvityksen mukaan läntisellä osa-alueella on suuri merkitys läntisen Vantaan liito-oravapopulaation kytkeytymiseen Espoon ja Helsingin alueiden liito-oravakantaan. Linnaisten metsäalueet, Rajatorpan metsät kytkivät osa-alueen laajemmat viheralueet Espoon ja Helsingin metsä- ja viheralueisiin. (Ramboll 2016).

Ramboll-selvityksen mukainen Hämevaaran puoleinen elinpiiri riittää yhdeksi naarasreviiriksi (Selonen ym. 2013, Hanski 2016), minkä vuoksi aluesuojelujärjestelmän merkitys korostuu pyrittäessä säilyttämään lajin pitkäaikaisen säilymisen turvaavia elinympäristöjä ja näiden välisiä laadukkaita yhteyksiä.

Sähkölaitos on katkaissut Linnaistenmetsän ja Hämevaaran-Lintuvaaran-Leppävaara välisen liito-oravayhteyden hakkaamalla voimakkaasti puustoa voimalinjojen ympäristöstä. Leveä ja avoin alue estää yhteyden itään ja etelään Espoon ja Helsingin liito-oravapopulaatioihin. Myös pohjoista yhteyttä, joka kulkee Linnaistenmetsän itäreunaa on heikennetty Vantaan myöntämällä maisematyöluvalla, jonka perusteella laajat alueet yksityismetsää hakattu on liian harvaan asentoon (Liite 1. Metsäsuunnitelmakartta 2015). Metsäisten kulkuyhteyksien katkaiseminen voidaan tulkita

lisääntymis- ja levähdyspaikan heikentämiseksi – etenkin jos katkaistava metsäinen kulkuyhteys on ainoa lisääntymis- ja levähdyspaikan ja muun, paikkaa ympäröivän metsäalueiden verkoston välillä.

Kannan säilymisen turvaamiseksi on entistä tärkeämpää ottaa vakavasti aiempi yleiskaavan aikainen suojelusuunnitelma (Vantaan ympäristökeskus ja Luontotutkimus Solonen Oy) ja selvittää tarkemmin ja turvata Linnaistenmetsän länsireunan potentiaaliset liito-oravalle sopivat elinympäristöt. Linnaistenmetsän länsipuolen kaava-alueelta on tarkoitushakuisesti jätetty aiemman suojelusuunnitelman ruokailu- ja siirtymäalueet sekä mahdolliset potentiaaliset elinpiirin ydinalueet kokonaan pois. Kuvalinkki tilanteesta: <https://1drv.ms/f/s!AvCUe-9fBdUohgoVsJ0FOyCrhXes>

Kaavoituksen tavoitteena on edelleen edistää laajojen viheralueiden säilymistä tiivistämällä maankäyttöä kokonaiskestävyyden kannalta edullisille alueille. Näin ei ole tapahtunut Linnaisten asemakaavan ja Linnaistenmetsän suojelun kohdalla. Sellaisten alueiden kaavoitusta, joilla etukäteen tiedetään olevan liito-oravan elinalueita, voidaan usein pitää maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamalla tavalla erityisen merkittävänä luonnonarvojen kannalta (MRL 66 § 2 mom.). Siksi kaavaa valmisteltaessa on perusteltua järjestää viranomaisneuvottelu niissä tilanteissa, joissa on epäselvyyttä liito-oravaan liittyvien arvojen huomioon ottamisessa (Ympäristöministeriö 2017).

Esitämme kaavan kumoamista tältäkin osin, koska Linnaisten metsäalueen tunnettujen luontoarvojen heikko huomiointi on asemakaavan sisältövaatimusten vastaista sekä luonnonsuojelulain ja luontodirektiivin vastaista.

6. Kaava heikentää alueellisesti ja jopa valtakunnallisesti merkittävän metsän luonto- ja virkistysarvoa

MRL 54 §:edellyttää selkeästi, että rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia, eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Asemakaavalla ei saa aiheuttaa kenenkään elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen. Muunlaiset kaavaratkaisut ovat lainvastaisia.

Linnaisten metsäalue on sijainnin, laajuuden, arvokkaiden metsäelinympäristöjen ja vaateliaan laajiston näkökulmasta jopa valtakunnallisesti merkittävä luontokohde Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin ja Vantaan yhdistyksen mukaan. Tämän tunnistaa myös Vantaa kaavaselostuksessaan osoittamalla kaavaan rajoittuvia luo-alueita. Kaavoituspaineen vuoksi Vantaa ei kuitenkaan suojele luonto- ja virkistysarvoja lakitavoitteiden mukaisesti.

Linnaistenmetsä ja siihen liittyvät luonnonsuojelualueet ja luonnon monimuotoisuuden kannalta erittäin tärkeät alueet (luo-alueet) ovat pääosassa merkittävää Vantaan lounaista ekologista yhteyttä Espoosta Viherkehän laajoihin luontoalueisiin.

Kaavaesitys heikentää merkittävästi lähiseudun asukkaiden elinympäristön laatua ja lähivirkistysmahdollisuuksia. Osa yleiskaavan lähivirkistysalueesta (VL), joka on sekä virkistysarvoltaan että kulutuskestävyydeltään parhainta aluetta uhrataan rakentamiselle.

Linnaistenmetsän virkistyskäyttö on kasvanut merkittävästi ja liian laajalle metsäalueelle työntyvä rakentaminen lisää maaston ja kasvillisuuden kulumista jäljelle jätettävälle metsäalueelle. Olosuhteiden muutokset ja kulumisen uhkaa myös monimuotoisuutta ja direktiivi- ja muuta uhanalaista herkkää metsälajistoa. Linnaisten metsää ympäröivän alueen useat sadat asukkaat ovat allekirjoittaneet kaksi eri vetoomusta metsän yhtenäisyyden ja luontoarvojen säilyttämisen puolesta. Vetoomukset on toimitettu Vantaalle kaavaprosessin aikana (Liite 2. asukasmielipiteet Linnaistenmetsän puolesta).

Linnaistenmetsän tunnetuin ja käytetyin ulkoilureitti Valjaskujan päästä Espoon puolelle Laaksolahteen Luuvankujalle — on jätetty jälleen ilmeisen tarkoitushakuisesti huomioimatta, pois kaavaselostuksesta. Reitti kiertää Linnaisten asutusta Aisatien myötäisesti. Koska kaavassa tonttimaan katkaisee reitin, reitti siirtyy soistuneelle ja herkkämaastoiselle luo-alueelle. Kulutus voi hävittää tehokkaasti luo-alueiden luontoarvot. Vantaan suojelulogiikka on tässäkin tapauksessa hyvin vaikea ymmärtää. Vantaa ei ole jättänyt arvokkaimman alueen reunaan mitään suositeltua suoja-aluetta. Ulkoilureitin kuvalinkki: <https://1drv.ms/f/s!AvCUe-9fBdUohRTS215RwA1yY5cv>

Luontokartoituksen asiantuntija Keijo Savola ilmaisi saman asian selvästi 23.11.2016 tekemässään muistiossa, että ”rakentaminen tulisi rajata siten että vähintään arvokkaimmat vanhan metsän kuviot 1645, 11689 ja 1690) säästyvät”. Lisäksi hän suosittelee, että ”kaavatyössä on syytä huomioida välilliset luontovaikutukset. Näille erityisen herkkiä ovat kaava-alueen itärajalalla (kuviolla 1691 ja sen lähialueilla) sijaitseva monipuolinen korpialue...”

Savolan mukaan ”Alueen itä- ja eteläosan vanhojen metsien luontoarvojen säilyttäminen ei myöskään onnistu, mikäli uusi asutus tuodaan suoraan kiinni vanhan metsän rajaan. Tarpeen on vähintään 30 – 40 metrin puustoisena säilyvä puskurivyöhyke, jonka osalta tonttien kannalta tarpeellinen, metsänhoito voidaan toteuttaa ilman olennaisia luontoarvojen heikennyksiä arvokkaimmissa metsissä”.

Vantaa ei ole ottanut näitä arviointoja ja suosituksia huomioon ja toimii siten lain vastaisesti kaavoittaessaan tonttialueen kiinni arvokkaimpaan metsäalueeseen tuhoamalla sen luonto- ja virkistysarvoja.

7. Osallisten vaikutusmahdollisuuksia on laiminlyöty ja vuorovaikutus on ollut puutteellista

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kaavaa valmisteltaessa on oltava vuorovaikutuksessa niiden henkilöiden ja yhteisöjen kanssa, joiden oloihin tai etuihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Kaavoja valmistelevien viranomaisten on tiedotettava kaavoituksesta sillä tavoin, että niillä, joita asia koskee, on mahdollisuus seurata kaavoitusta ja vaikuttaa siihen. Linnaisten kaavaprosessin aikana on ilmennyt suuria ongelmia Vantaan tiedottamisen avoimuudessa, Vantaan organisaatioiden ja asukkaiden välisen vuorovaikutuksessa sekä kaavan vaikutusten arvioinnin kohdalla. Kuntalaisia ei ole kohdeltu hyvän hallinnon oikeusperiaatteiden mukaisesti. Asukasmuistutusten, asiantuntijalausuntojen, asukasvetoomusten sanoma on sivuutettu kaavan lopputuloksessa, minkä osalliset kokevat aitojen vaikutusmahdollisuuksien puutteena.

Asemakaavamuutos hyväksyttiin työohjelmaan viime hetkellä 2016 ja tuli asukkaille yllätyksenä, kun vanha yleiskaava on vuodelta 2007 ja uutta ollaan suunnittelemassa. Ilmoitus oli pienellä fontilla asukaslehdessä, jota ei jaeta kaikkiin alueen talouksiin (mm. jos postilaatikossa mainoskielto).

Asukastilaisuudessa 25.10.2016 kaavasuunnittelija kertoi asukkaille, että Linnaistenmetsän kääpätutkimus on tehty: *"Kääpätutkimus, Keijo Savola: hyviä korpityyppejä etelässä, ei edellytä säilyttämistä", "Arvio luontoselvityksistä: luontotyytit tavanomaisia, ei ominaisia direktiivilajeille/Suomen uhanalaisia lajeja"* (Lähde: Olkkolan esitys dia no 18). Todellisuudessa selvitystä ei oltu tehty.

Asia tarkistettiin Savolalta (9.11.2016), joka kiisti luovuttaneensa mitään kirjallista tai muuta aineistoa Vantaalle tai kaavoittajalle, jonka perusteella ko. johtopäätöksiä olisi voitu tehdä ja hänen nimiinsä laittaa. Vantaa sai vasta 4.11.2016 välimuistion, jossa alustavasti käsiteltiin Linnaisten metsää, ja viesti oli lähes vastakkainen *"Linnaisten metsän luontoarvot täyttävät nykyisellään maakunnallisesti arvokkaan luontoalueen kriteerit (Uudenmaanliitto 2012). Osa luontoarvojen kannalta keskeisistä osa-alueista ulottuu myös kaava-alueelle, itä- ja eteläosaan. Kaava-alue on elimellinen osa Linnaistenmetsää ja sen rakentaminen vaikuttaa vääjäämättä metsä-alueen luonto- ja virkistysarvoihin"*.

Alueelta on kaava-prosessin aikana löydetty niin direktiivilajeja, kuin niille ominaista aluetta sekä arvokkaita luontotyypppejä.

Asukastilaisuuden jälkeen Vantaa muutti keväällä 2017 kaavaesitystä (selvityksissä löytyneiden arvokkaiden luontotyyppien ja lajien perusteella) luontoarvojen osalta jopa huonompaan suuntaan. Muutos ohjattiin syvemmälle metsään hyvin runsaslahopuustoiseen METSO I-kriteeriluokan lehtoon, jonka poikki kulkee luonnontilainen noro/puro (Metsätalouskuvio 1662).

Muutostiedon perusteella kaavasuunnittelijalta pyydettiin havainnekuvaa uudesta tilanteesta selvityksineen. Suunnittelija kieltäytyi luovuttamasta tietoja ja ilmoitti 3.4.2017 lähettämässään sähköpostissa asukasyhteyshenkilönä toimineelle Ulla Montinille että *"Linnaisten täydennysalueen kaavatyo on kesken, ja suunnittelussa työstämme parhaillaan vaihtoehtoa, jossa pyritään sovittamaan mahdollisimman hyvin eri osapuolten (luontoarvot, maanomistus, asukkaat, kunnallistekniikka ym.,) näkemykset."*

Kaavan on tarkoitus olla lautakunnassa kesäkuun alussa, jonka jälkeen se kuulutetaan nähtäville. Silloin asukkaat voivat antaa siitä muistutuksen ja tarvittaessa olen tavattavissa.

Luontoselvityksiä on tehty/teetetty kaavaproessin aikana kiireellä ja osa hyvinkin puutteellisesti. Linnaisten metsää koskevat kartoitukset ovat julkaisemattomia ja joidenkin selvitysten saanti on ollut erittäin vaikeaa. Vain hyvin itsepintainen asukas, saa selvitykset nähtäväksi. Esimerkiksi kaava-aineistossa vedotaan jäkäläraporttiin ja linnustoselvityksiin, joita ei vielä 11.10.2017 mennessä ollut toimitettu, vaikka niitä oli kevästä asti useaan kertaan pyydetty nähtäväksi. Suunnittelun aikainen toimintakulttuuri on vaikeuttanut ja jopa estänyt asukkaiden osallistumista prosessiin sekä vaikeuttanut heidän mahdollisuuksiaan perehtyä selvityksiin sekä esittämään huomautuksensa ajoissa.

Prosessin kuluessa kommunikointi virkamiesten taholta on ollut epäasiallista (Olkkola Vantaan Sanomissa 25.11.2017). Asukkaiden näkökulmien ja lainmukaisen oikeuden puolustaa elinympäristöä ja sen luontoarvoja julkinen väheksyminen leimaamalla asukkaat ”nimbyilijöiksi” heikentää päätöksenteon uskottavuutta.

<https://www.vantaansanomat.fi/artikkeli/583576-linnaisiin-kaavailtu-asuinalue-jakaa-vahvasti-asukkaiden-kannat-vastustuksessa-on>

Yhteenveto

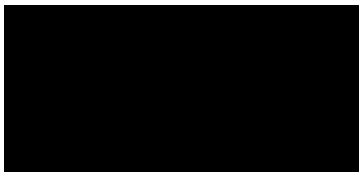
Kaiken edellä olevan johdosta vaadimme, että Helsingin hallinto-oikeus kumoaa Vantaan kaupunginvaltuuston 22.1.2018 tekemän asemakaavapäätöksen lain vastaisena.

- Asemakaava on maankäyttö- ja rakennuslain MRL 9 § ja MRL 54 § -pykälien vastainen.
- Asemakaava on Vesilain 11 § vastainen.
- Asemakaava on luontodirektiivin ja luonnonsuojelulain vastainen.
- Asemakaavaratkaisu heikentää Lounais-Vantaan ja Itä-Espoon kasvavien asukas yhteisöjen elinympäristöä ja virkistysalueita.
- Asemakaavaratkaisu ei hallintolain 6 §:n mukaisesti suojaa kuntalaisten oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia.
- Kaavaan liittyvä vuorovaikutusprosessi, avoimuuden puute ja tiedon saatavuusongelmat eivät mahdollistaneet kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksien toteutumista.

Vantaalla maaliskuun 1. päivänä 2018.

Linnaisten asukkaat:

Ulla Montin

Elomaa Paula
Grönlund Christer
Grönlund Maarit
Hälikkä Ritva
Koponen Jussi
Purhonen Maarit
Purhonen Reijo
Valkama Anne-Mari